
'Innføring i internasjonal helsepolitikk

BOKOVERSIKT

Interessen for helsepolitikk er stor, for helsetjenesten og helsepolitikken angår oss alle. Innfallsvinklene er mange – pasientenes situasjon, medisinsk og helsefaglig utvikling, organisering, styring og økonomi. I helsetjenesten vil det alltid være et gap mellom behov og tilbud. Utfordringen er å finne frem til de tilbud som betyr mest for våre behov, innenfor de rammer samfunnet setter av til helsetjenesten. For å få et best mulig bilde av et lands helsepolitikk, er det nyttig med komparative perspektiver der man analyserer hvordan ulike land håndterer nettopp dette. I boken *Handbook of international health care systems* gir forfatterne en oversikt og analyse av de viktigste helsepolitiske spørsmålene i fem hovedområder av verden.

Bokens hovedkonklusjon er at utformingen av helsepolitikken er svært avhengig av den økonomisk-politiske strukturen i det enkelte land. I de østeuropeiske landene sliter helsevesenet med å frigjøre seg fra store, sentralistiske, byråkratiske systemer til mer desentraliserte ordninger. Gradvis vinner bruken av konkurransemekanismer også frem. USA er preget av at landet aldri har utformet et nasjonalt system, og derfor har måttet stole på forsikringsordninger utformet av arbeidslivets parter for å finansiere helsetjenestetilbud.

I Europa har vi både byråkratiske og forsikringsorienterte systemer. Hovedtrenden er bevegelsen mot markeds- og mer managementorienterte systemer. Det er spesielt interessant å lese om hvordan markedsorienteringen av den statlige engelske organisasjonen NHS ble gjennomført, ved at den tidligere engelske statsministeren Margaret Thatcher i slutten av 1980-årene inviterte den amerikanske økonomen Alain Enthoven til å designe en mer markedsorientert modell der det etableres kjøp/salgrelasjoner mellom primærhelsetjenesten og sykehusselskaper. Sverige har valgt en annen modell, der regioner og fylkeskommuner har styringsansvaret. Tyskland har en mer forsikringsorientert modell, og Italia sliter med å få til større grad av desentralisert ansvar. I Frankrike preges dette av å få den viktige balansen mellom offentlig og privat tilbud. New Zealand har utviklet en modell som minner om den engelske.

Norge er ikke med i analysen, men det er mye å lære av denne boken. Vår sykehusreform med statlig eierovertakelse og organisering av sykehusselskap *kan* være et skritt på veien til den engelske modellen, forutsatt at kommunalministeren lykkes i sitt arbeid med å redusere antall kommuner.

Dette er en lettest og instruktiv bok. Den egner seg for fagfolk og politikere som vil ha en enkel innføring i slike lands helsepolitikk. Den gir ikke omfattende analyser av de enkelte lands helsepolitikk. Da må det leses i mer vitenskapelig orienterte bøker og artikler.

JanGrund

Handelshøyskolen BI

Sandvika

Publisert: 20. april 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. februar 2026.